

Vår referanse:
PAR-2026-048231

Deres referanse:
25/43755

Dato:
27.03.2026

parat

postmottak@caa.no

P.b. 9029 Grønland
0133 Oslo

Tlf.: +47 48 21 01 00

post@parat.com
parat.com

NO 971 480 270

Høring – endringer i securityforskriften

Det vises til Luftfartstilsynets høring om endringer i securityforskriften § 3 og den nasjonale gjennomføringen av denne.

Parat organiserer en rekke medlemsgrupper som har sitt daglige virke på eller i tilknytning til ulike flyplasser i Norge, og som derfor har behov for adgang til sikkerhetsbegrenset område. I den sammenheng arbeider vi organisasjonspolitisk for å bidra til å spre kunnskap til våre medlemsgrupper og samfunnet for øvrig om forhold som er av betydning for, og som berører, våre medlemmer.

Innledende merknader

Parat er enig med tilsynet i at det er positivt at det gjennomføres endringer som har som formål å forbedre sikkerheten i sivil luftfart, da dette kan bidra til å forhindre anslag og andre uønskede hendelser. Samtidig er det viktig å merke seg at bestemmelsene må være innrettet mot å oppnå de formålene de skal ivareta, og ikke gå lenger enn det som er nødvendig for å nå disse.

Praktisering av forskriften, og instruksjer om dens forståelse, må også reflektere disse formålene. Parat opplever at Luftfartstilsynet har lagt seg på en for streng praksis, som i liten grad gir rom for konkrete vurderinger basert på faktiske forhold og risikovurderinger, bygget på kunnskap og informasjon fra observasjoner, erfaringer og/eller realistiske sikkerhetskritiske forhold.

Dagens praktisering av det norske gjennomføringsregelverket er for skjematisk, og innebærer i praksis et yrkesforbud for en stor gruppe arbeidstakere uten at dette bidrar til å ivareta forskriftens formål om å redusere sikkerhetsrisikoen i luftfarten. Bestemmelsene er således mer inngripende enn nødvendig, og praktiseringen viser at det i praksis ikke foretas reelle forholdsmessighetsvurderinger.

I forbindelse med revisjonsarbeidet bør det derfor klargjøres i forskriften at det må **foretas en konkret vurdering** av hvorvidt funnene som følger av bakgrunnsjekken er egnet til å svekke tilliten til søker i relasjon til luftfartssikkerheten.

Skjematisk behandling

Advokat

Anders Lindstrøm
Turid Svendsen
Guro Løkken Bærø
Ketil Mæland-Johansen
Christen Horn Johannessen (H)
Vetle W. Rasmussen (H)
Grete Dieserud
Katrine Andresen Roald
Thore Eithun Helland
Maren Hestenes Merli
Sigurd Øyvind Kambestad (H)
Thany Thileepan
Indianna Lind Grippo
Marianne Willett Jansen
Veslemøy Lode
Henrik Sæther Sørheim
(H) = møterett for Høyesterett

Advokatsekretær
Nina H. Thorgersen

Forskriftens § 42 fastsetter grunnlag for avslag ved førstegangskontroll, mens § 47 fastsetter grunnlag for avslag ved den periodiske kontrollen. I begge bestemmelsene legges det opp til en skjematisk behandling av sakene.

Det er kun i tilfeller med mildere reaksjoner fra politi og påtalemyndighet at det ved førstegangskontroll skal foretas en vurdering av om forholdet har noen relevans for sikkerheten i luftfarten. For den periodiske kontrollen er den innebygde forholdsmessighetsvurderingen derimot noe videre.

Likevel erfarer Parat at forhold uten relevans for sikkerheten i luftfarten i stor grad medfører tap av adgang og karantenetid.

Parat har bistått i en rekke saker der medlemmer har mistet sin adgang som følge av vandelskontroll eller rapportering om straffbare forhold uten relevans for flysikkerheten. Vår erfaring viser at behandlingen av sakene er svært skjematisk, og at flere av avslagene i liten grad er forankret i en reell risiko for luftfartssikkerheten. Det vises her blant annet til forseelser etter vegtrafikkloven, feil innsendelse av meldekort til NAV som er kategorisert som trygdesvindler, bagatellmessige ordensforstyrrelser/-brudd og ellers harmløs ungdomsadfærd.

Til tross for den innebygde forholdsmessighetsvurderingen i § 42 f) og § 47 tredje og fjerde ledd, samt at forskriftens § 64 åpner for å fravike den skjematiske behandlingen i særlige tilfeller, ser vi få tegn til slike vurderinger i vedtakene og den etterfølgende klagebehandlingen.

Denne praksisen står ikke i samsvar med hvordan øvrige land innen rettsaktens virkeområde praktiserer sitt nasjonale implementeringsregelverk.

Helhetsvurdering knyttet til adgangsbegrensning

Parat erfarer at ansatte mister sine adgangskort for lovovertrædelser som ikke har noen relevant sammenheng med anslag mot luftfartssikkerheten, eller som på annen måte gjør dem mindre skikket til å ha sitt daglige virke på flyplassen eller innen luftfarten.

Slike tap av adgangskort innebærer i praksis også tap av arbeidsforholdet, all den tid adgangskortet er en forutsetning for ansettelsen. Dette har store konsekvenser for den enkelte, men også for arbeidsgivere som risikerer å tape kritisk kompetanse, samt for samfunnet som risikerer at arbeidskraftsressurser ikke anvendes der de kan gjøre best nytte for seg.

Det foretas i begrenset grad individuelle vurderinger i den enkelte sak; behandlingen blir i stedet skjematisk, noe som i praksis reiser betydelige rettssikkerhetsutfordringer. Slik bestemmelsene praktiseres i dag, innebærer de en uforholdsmessig tilsidesettelse av hensynet til arbeid og rettssikkerhet, basert på en vid «føre var»-tilnærming uten tilstrekkelig lovgivningspolitisk forankring. Praksisen etablerer i realiteten et yrkesforbud for enkelte og kan stå i konflikt med forbudet mot gjentatt forfølgning etter EMK protokoll 7 artikkel 4 nr. 1.

Parat mener det bør tydeliggjøres i forskriften at det skal foretas en vurdering knyttet til et reelt risikobilde, hvilket innebærer en vurdering av det sikkerhetsmessige behovet for å nekte søkeren tilgang til lufthavnen.

Det sentrale i denne vurderingen er hvorvidt funnene som gjøres i bakgrunnssjekken gir **rimelig grunn til å tvile** på vedkommendes **skikkethet til å gis adgang** til landingsplasser og luftfartsanlegg eller til å godkjennes for sentrale posisjoner i luftfarten for øvrig, eller om slik adgang kan bidra til å svekke allmennhetens tillit til sivil luftfart, jf. § 37.

Det bør derfor fremkomme i forskriften at det skal foretas en konkret vurdering av om de forhold som fremkommer av bakgrunnssjekken gir rimelig grunn til å tvile på vedkommendes skikkethet.

Konklusjon

Parat mener at det i det pågående revisjonsarbeidet med forskriften bør foretas endringer som sikrer og tydeliggjør en mer målrettet behandling av adgangssøknader og periodiske kontroller som samsvarer med forskriftens formål.

Parat mener dette best ivaretas ved en tydelig henvisning til en individuell vurdering, samt at vurderingen av søkers skikkethet knyttes til det formålet forskriften er ment å ivareta.

Parat mener disse innspillene bør hensyntas i den videre behandlingen av forskriften. Vi står gjerne til disposisjon for ytterligere innspill ved behov.

Med vennlig hilsen

Vetle Rasmussen
Advokat MNA
vetle.w.rasmussen@parat.com
Mobil: +47 90 14 23 42